

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1898.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 28 Grand Street, Jersey City, N. J., by the Ukrainian National Association, Inc. Owned by the Editorial Committee. Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1108 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Subscription Rates Table with columns for One year, Six months, Three months and rates for Foreign and Jersey City rates.

За кожного зміну адреса платити 10 центів. Telephone: "Свобода": 498 Montgomery. Tel. Y. H. Союз: 1838 Montgomery.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ ОРГАНІЗУЙТЕСЬ ДЛЯ НЕСЕННЯ ПОМОЧИ СТАРОМУ КРАЄВИ

ВІДСИЛАЙТЕ РОСКИ СЕЯЧАС, І РАТУЙТЕ ГОЛОДНИХ ХОРЯХ, ВДІВ І СИРІТ!

ПОДАВАЙТЕ ДО ВІДОМА ЧЕРЕЗ ГАЗЕТУ, ЩО ВАША ГРОМАДА ЗРОБИЛА ДЛЯ РАТУНКУ РІДНОГО КРАЮ!

БОЛЬШЕВИКИ ТА ВИЗВОЛЕННЯ МАС.

Большевизм письменник Артур Голічер, котрий видав в Німеччині книжку про свій тринадцятирічний pobyt в Росії, пише цікаві речі про большевизм.

Большевики це говорять про визволення мас. Мимо сего, це визволення мас не треба брати до уваги. Бо як під свободу стано само розуміння заради самих собою, свободу руху, фобле того, до чого мається погляд, той свободи в Росії нема.

На доказ свого твердження він наводить такі факти: "Робітник не має права переходити з місця на місце та вибирати собі таке звання, яке йому подобається".

ГАЛИЧИНА, ФРАНЦУЗЬКА ІНТРИГА ТА ПОЛЬСЬКЕ В'РОДОМСТВО.

Англійський житевичник "Де Нейшен", що виходить в Лондоні, помітив з приводу шлеских подій статтю під заголовком: Шлеск та Алантия.

Хоч ся часопись не все годилася з Ллойдом Джорджем, та вона заявляє вповні за його словами, виголошеном про шлеску справу в англійськім парламенті.

Через французьку політику нема нічого статися в Європі. Все може зникнути французька інтрига при допомозі своїх агентів, таких як Поляки.

"Ми можемо пригадати собі більше подібних подвигів з сторони Поляків. В 1919 році утворені у Франції Гатервіллі переказано до Польщі, як тиждинні представстві. Польщі зложив виразу обличчю, що ся армія не буде утворити проти України, з заборою війни, яку Польща вели тоді проти Східної Галичини.

Переповідав потім історію Вильяма та Шлесська, часопись заявляє за тим, щоби в кожнім складі привернути острю постановою міжнародного договору.

"ІНТЕРЕС АНТАНТИВ ВИМАГАЄ, ЩОБИ ПОЛЯКІВ НАВЧИТИ РОЗУМУ".

ВСЮДИ НІВЕЧИТЬСЯ ПРАВДА.

Всюди нівеचितся правда, Всюди панує брехня, В всяких лих серця, о братах, Най не постане воно!

Там в ділях пародів святої Сидній збудується опалі, Там він ознь неувясній Чесної милости палія!

Твердів він стали твердої, Сто раз тринківша ніж мурі, Ширих, м'яких серць твердівня Правда жива на землі.

КОНФЛІКТ МІЖ АНГЛІЄЮ І ФРАНЦІЄЮ ЗА ВІДНОШЕННЯ ДО НІМЕЧЧИНИ І ПОЛЬЩІ.

(Від власного корреспондента).

Як Вам уже відомо, той конфлікт між Німеччиною й англійцями, про який я писав у статті "Лоді", Страшного суду для Німеччини", полагодажному мирно. Стало се діюкою розмовою політиків Англії і Німеччини.

На Найвисшій Раді в Лондоні Англія осигнула те, що ультиматум, який держави антанти предлажили Німеччині в справі винагородження шкід, був уложенний так, що Німеччина, хоча б дуже тяжким чином, могла його прихити. Значно уклещила Німеччині прийняти ультиматив та обставина, що Англія поставила справу так; що коли Німеччина прийме ультиматив, то Франція не обсядуть Рурської області, яка являється німецьким вуглевим, залізним і промисловим центром.

Хоч Франція хотіла обсядти Рурську область в комальді впаду, як застав, що Німеччині на виконання умови ультимативу, одначе становище Англії віднесло на побід. Ша антанта згодилася на те, що коли Німеччина ультиматив прийме, то Рурська область не має бути обсядена.

Німеччина прийняла ультиматив — здавалося би — напружені, як це було запанував перед 1. мая в Європі, повинно би уступити.

Особливо, що справа ультимативу спричинила в Німеччині такі зміни внутрішнього політичного курсу. Кабинет Ференбаха, який опирається на центр (католицька демократична партія, яка стоїть на демократично-республіканських становищах), німецьку демократичну партію (партія середньої буржуазії, яка стоїть на демократично-республіканських становищах), уступили і на його місці прийшов кабінет Вірта (сам Вірт належить до партії центр), який опирається на центр, німецьку демократичну партію і німецьку соціально-демократичну партію (т. зв. соціалістична більшість або права).

Отже здавалося би, демократичні держави заходу, які голосили, що ведуть війну тільки проти німецької монархії, а не проти німецького народу, повинні бути вдоволені, що в Німеччині укріпляється демократично-республіканський лад і повинні би утруднювати, а не улегшувати дальший розвиток.

Одначе дійсність є иньша. Німеччина думала, що як прийме ультиматив і буде виконувати його умови, то тим окупить собі спокійний розвиток. Та власне тоді, коли вона рішила прийняти ультиматив, на Горнішій Шлеску вибухло підготовлене Польщею повстання з цілєю насильно придушити Горнішій Шлеск до Польщі.

Колі-б держава антанти твердо стояли на становищі Версайського договору, то польське повстання на Горнішій Шлеску не повинно би звиснути журити Німеччині. Версайський договір постановляло, що про принадлежність Горнішій Шлеска до Німеччини чи до Польщі має рішити Найвисша Рада на основі лібесциату, а до часу того рішення за порядком Горнішій Шлеску мають діяти війська держав антанти, які там стоять в тій цілі. Пабісцити випа на користь Німеччині, отже вона повинна би спокійно ждати на рішення Найвисшої Ради. А польське повстання повинно би здавити війська держав антанти.

Та Річ в тім, що держави антанти тільки тоді твердять на становищі Версайського договору, коли ходять в справі Горнішій Шлеска буде полагождена так, як рішуть більшість союзників. Ллойд Джордж числить на те, що Італія, й Америка, яка знов візьме участь в Найвисшій Раді, стануть в обороні Версайського договору проти самової Польщі.

Та Річ в тім, що держави антанти тільки тоді твердять на становищі Версайського договору, коли ходять в справі Горнішій Шлеска буде полагождена так, як рішуть більшість союзників. Ллойд Джордж числить на те, що Італія, й Америка, яка знов візьме участь в Найвисшій Раді, стануть в обороні Версайського договору проти самової Польщі.

знає, що односторонно в користи Польщі воно не може бути порішено, отже хоче переширити всякому порішенню, шоби тимчасом Поляки могли укріпитися.

Що більше в англійській і італійській пресі закликають Французам, що польське повстання почалося в порозумінні з Францією. Франція сподівалася, що Німеччина не прийме ультиматив. Тоді французькі війська були би заняли Рурську область і Поляки мали рішуче часно зайняти Шлеск. Німці прийняли ультиматив і Французі не мали приводу, шоби заняти Рурську область. Але Поляки таки зробили своє і підняли повстання на Горнішій Шлеску.

Щикаві відомості про французсько-польське порозуміння в справі Горнішій Шлеска оголосили італійські соціалісти. В них була на весні сього року депутації польських соціалістів і просила, шоби вони агітували за відлянем Горнішій Шлеска Польщі, бо инакше хотіла викубити нова світова війна. А саме, казали вони, що Францією й Польщею є тая сама держава і Польща і Горнішій Шлеск. Найвисша Рада призначила до Німеччини, то Польща його скаю забере собі. А коли-б Німеччина вислала поді Польщі своє військо, тоді Франція, кратно-республіканських становищах), і німецьку народно-партію (партія великої буржуазії, яка стоїть на монархічних становищах), уступили і на його місці прийшов кабінет Вірта (сам Вірт належить до партії центр), який опирається на центр, німецьку демократичну партію і німецьку соціально-демократичну партію (т. зв. соціалістична більшість або права).

В кождім разі конфлікт дуже поважний.

Гадальбергер, 20. мая, 1921.

Д-р Михайло Лозинський. Люде, люде! Я ваш брат, Серця свого криво рад, Серце свого криво рад, Все горє зміти, Що криво зможе зміти, Смири огом то! Ніш боротиш значить жити. Vivere mentem — значить: Пам'ятай життя!

Іван Франко.

КОМКВИТАТОРА!

Авантюри польські на Шлеску дуже живо нагадують білешківську повість про збутовного англійця. Англіями представили себе Поляки, народом вибраним зломик усіх народів і сті, котрому ділася крадіва і котрий доводо страдав за спасення світа і за щастя антанти.

"Комедія фініта" Терпеливості Ангій сичмчалася і Ллойд Джордж принесливний був сказати своє рішуче слово. Він пригадав Польщі, що вона впересерся з мертвих не своїми затропаченнями і завадила антанті, що більше, він привернений був пригадати панам Полякам, що вони за час світової війни сиділи на двох стільцях, шобей своїм Пласуади, котрий тепер тримав з антантою, врзав борюся по сторони Австрії проти антанти і що куди більше втратив ніж помічав мала.

Тоді Ллойд Джордж зупинився на більше терпіння, і аб Польща буде лояльним і сдужливим союзником, або підуть до війни прийшла. Одним словом: або нічимемий і недовірливий! Я тебе создав, а ти проти-вистави мені! Розуміється, що таке мужеське і рішуче слово не може подобатися публічному відому францезу, котра прикинула да францезів, котра прикинула і облуди і польська преса вийшла з рівноваги. На голову Ллойда Джорджа полилися такі простики з варшавських, львівських, кришаків, козаків, інших рішничків, що не будувив Ллойд Джорджом, до якого вийшли до нього, Ллойд Джорджу, що польські газети називають "Де Мозлі, Давлом, в Польщу Голітвом. Це вже був верх клясичної польської зарозумілості і незголичности думки, бо всеж таки, як звисно, Давид забив Голіта, — що, дай Боже, амін!

Але по кількох днях такого святого обурjenja благопопчанув польської публічної опінії польський інститут несподіваний виступив невсодіваний зворот. Поляки, як котри киячка і хрестом у гнилі, встали на ноги. І тепер польська преса хочте повернуту такого акробатичного козла. Це видно з передовиці "Курера Поранюво" (12 мая с.р.) під назвою: Ком: і Р: Ллойд Джордж і інтерес Веелькіх Британії! Передовиця признає, що Польща тільки при помочи англійсько-французької сили могла користуватися для себе погідатиями життєвими шансами, — розумій

питання Шлеска і Східної Галичини в першій мірі. Дальше признає воно, що Англія ставилася і ставиться до Польщі несприхливою, бо її нагодилося, щоб Польща була слабша, значить напрямком франко-польським. Шож треба тоді зробити? Нічо другого, як лиш повернутися задом до Франції, і шоб Польща була настільки слаба, як Ллойд Джорджом. Іншими словами, "Курер Поранюво" балаже собі новою орієнтацію політичною в Польщі, орієнтацію англійсько-французькою по рішучу: колись томе, шоби утиснути з його! або: тримай з силним, бо вигідніше бути латином, котрий бе, ніж зоже частиною тіла, по який він ба.

Стаття на стільки важна для нас, що вважамо кончею потрібним подати з неї оті вижимки, розуміється у перекладі: "Англія єсть кульськомою державою: Лис на Литви, Нафта Польщі бігли по Німеччину і в умовах шовіністическій інтересу англійським політиків далеко більше ніж усі польські ідеальні шінности. Коли Веелькіх Британія хотіла, шоб східні краї Польщі були по Німеччину, коли ніхто не посягає в Росії, коли ніхто не робить вона перешиди в викорпаченні Горнішій Шлеска до Польщі, коли із Східної Галичини хоче зробити Републіку Закарпаття, то треба робити це перше всього тому, бо з польського боку не бачить нікого охоти, шоб запевнити англійським інтересам бажаний для них улад в європейській частині Європи. Нема на світі держави, котрій Англія показувала би стільки неохоти, котрій кидала би такі колоди під ноги, котрий зробила би таку крадіжку (?), як зробила вона в Польщі, шоби відняти Ллойда Джорджа, майже не ма одного його політичного гесту, котрим би він не топтало, або не ціпав інтересів Польщі. Перше, що треба зрозуміти, зрозуміти, що розозурження Німеччини мусить потягнути за собою такеж саме розозурження Польщі. І хоч він цього маю не говорив поважаю (?), бо Україна, це не Петляра, а не розозурження Росії, поти орудження сила Польщі являється односторонню запорукою європейської цивілізації (?), і що навіть Великого Шелста, котрий може розозуржити Росію, але вже саме постановлені тієї справи як предмету дискусії, котра так живо обийшла французьку пресу, було злобиво, викрадено в самі основні істинування Польщі, оточною з усіх боків задирим й халчпимими ворогами!"

Тому то вас, Панове Європейки, святи оборонці європейської культури так дуже заборонити жадання розозурження Польщі, бо воно означає врівнянню така небезпечний гадою. Вам треба великої армії не тому, шоб боронити польських лісів і багнових, бо по них ніхто не посягає в Росії, хіба воно душно, шоби собі брати знов такіх коліти на голову, яким для неї була небезпечна Польща, а нас теж не тягне ні до Кракова, ні до Варшави, бо Україна, це не Петляра, а не боїться, шоби вам не відібрано нагороданого добра, шоб Чехи, Литва, Біла Русь і Україна не порозумілися та спільними грошми не кричати: "даюди! віддай керванцію нашу!" От як культура боронити ви, грабіже! шоду!

Та ще не нарку вам розозурження, бо ви хочете напасти на Тешин, бо ви в Східній Галичині готуєте, як полкітій Альфреду Поточиці заповиди, нове Берестечко. Знаємо, що Івашкевич плянує. Знаємо, що новий ланг поргормоу галицької України виробованній усіх деталій, шоби до всіх країв Східної Галичини є тайні організації польської обороної від ніг до зубів, котри тільки ждуть часа, шоби кинутися на нас! І тому клячемо в сторону Англії, Америки, Італії і всіх культурних країв, — люде! виврив мур з рух цього божєвольного злочичня! Не дайте, шоб він дальш розвинується над мліюнами спокійних культурних народів, положити край цьому злочичню, шобу найгіршому гріхови сторії, який називається будованнем Польщі від моря до моря!

Р. Луговий.

шлюбні шоворати, справу міжнародної політики, навіщо полагодило Канцелярії Міністерства Звєнст, що в Нью-Йорку Co., 329 S. 4th St., PHILADELPHIA, PA.

ДО ВІДОМА ВСІМ ІНТЕРЕСОВАНИМ.

В однім з попередніх чисел "Свободи" було оголошено, що Українській Народній Союзі влаштував Кінрагиво в Нью Йорку (30 Ест 7-ма улица). Зазначено було також, що Кінрагиво "Свобод" в Джерсі Сіті (83 Гренд стріт) веде діло своє і на дальше. Та Екзекутива Українського Народного Союзу, по зрлий розвазі рішила весті кінрагиво діло на будуче тільки в однім місці, і то в Нью Йорку. Се рішенне входить в життя з дням 20-го червня с.р.

Защо собі отсім дається до відомо всім відділам Українського Народного Союзу, всім відеспріжним покупцям і прихильникам кінрагиво "Свободи" (83 Гренд стріт, Джерсі Сіті, N. Дж.), а й всякому українському загалому, що від 20-го червня с.р. Українській Народній Союзі веде кінрагиво діло в Нью Йорку (30 Ест 7-ма улица) і що у всіх прясних, доктинних кінрагиво Українського Народного Союзу, наслідки відноситися, почавши від 20-го червня с.р. до Зарядку Кінрагиво Українського Народного Союзу в Нью Йорку на адресу: 30 East 7th Street, New York, N. Y.

Поданою вже пописано до загальної відомо, проситися отсім всім Українцям, шоби і на будуче підпірали Кінрагиво Українського Народного Союзу, незабуваючи про се, що іль Кінрагиво Українського Народного Союзу не є сама корчма матеріяла, а навпаки, голубою справа моральна, а імено: подати своему народові кинюво до найкращої і можливо по найшвидій ціні.

За Заряд Кінрагиво Дмитро Андреево

Advertisement for "It's toasted LUCKY STRIKE CIGARETTE". The text reads: "It's toasted LUCKY STRIKE CIGARETTE". Below the text is a logo featuring a rooster and the words "It's Toasted Lucky Strike Cigarette".

